

โครงการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิของผู้บริโภคสื่อ ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

โดย สำนักับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่มาของโครงการ

ปัจจุบันยังพบว่าการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ยังมีการกระทำที่ผิดกฎหมายและเอาเปรียบผู้บริโภคในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การนำเสนอเนื้อหาละครข่าวสารด้วยความรุนแรง สร้างความแตกแยก หรือลามกอนาจาร ละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการนำเสนอข่าวอาชญากรรม การโฆษณาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ที่หลอกลวงเกินจริง ไม่ครบถ้วนจนทำให้ผู้บริโภคหลงเชื่อนำไปสู่การซื้อ-ใช้สินค้า หรือบริการนั้น ๆ หรือการโฆษณาแฝงในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะบทความ เชิงโฆษณาที่ครอบงำความคิดผู้บริโภคหรือประชาชน ขณะเดียวกันกลุ่มผู้บริโภคสื่อฯ ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการทำงานของสื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามกรอบของจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งขาดความตื่นตัวในการปกป้องสิทธิของตนเอง จึงทำให้ถูกละเมิดสิทธิหรือตกเป็นเหยื่อและได้รับผลกระทบจากการบริโภคสื่อดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การรู้เท่าทันสื่อ คือความสามารถในการตีความ วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ สามารถโต้ตอบได้อย่างมีสติและรู้ตัว สามารถตั้งคำถามว่าสื่อถูกสร้างขึ้นได้อย่างไร เช่น ใครเป็นเจ้าของสื่อ ใครผลิต และผลิตภายใต้ข้อจำกัดใด ควรเชื่อหรือไม่ หรือมีค่านิยมความเชื่ออะไรที่แฝงมากับสื่อนั้น ผู้ผลิตสื่อหวังผลอะไรจากเรา (การรู้เท่าทันสื่อ, 2565) ดังนั้น การรู้เท่าทันสื่อ จึงเป็นสิ่งจำเป็นกับผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะและสามารถเลือกรับสื่อที่เป็นประโยชน์กับตนเองและ ครอบครัวได้ ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อของคนไทยจากผลวิจัยยังพบว่าน้อย เนื่องจากมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อไม่มากนัก เช่น การไม่พยายามวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารที่ได้รับ (วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์, 2562) ทำให้ มีผู้บริโภคสื่อฯ อีกมาก ที่ยังโดนเอาเปรียบ ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มองค์ความรู้ โดยการให้ผู้บริโภคสื่อฯ ได้รับข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและตระหนักรู้ถึงสิทธิที่ตนเองพึงมี

เพื่อให้การดำเนินการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิผู้บริโภคสื่อเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของแผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ และนโยบาย กสทช. สำนักงาน กสทช. จึงเห็นสมควรจัดทำ "โครงการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิของผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล" ขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ด้านสิทธิและเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการใช้สื่ออย่างตื่นตัว และรู้เท่าทันแก่เครือข่ายผู้บริโภคสื่อในกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภคสื่อฯ และสามารถป้องกันตนเองจากสื่อได้
2. เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่าย และเพื่อสร้างช่องทางสื่อสารในการเผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องสิทธิผู้บริโภคสื่อ รวมทั้งการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทางดิจิทัลของประชาชนอย่างรู้เท่าทัน ยกกระตือรือร้นการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 1 สัมมนากลุ่มย่อย (สำหรับผู้นำเครือข่าย)	กิจกรรมที่ 2 อบรมสร้างเครือข่ายผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับภูมิภาค	กิจกรรมที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในระดับจังหวัด จัดกิจกรรมสัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่
กำหนดให้คัดเลือกผู้นำเครือข่ายในพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 4 คน ต่อจังหวัด จาก 15 จังหวัด เพื่อจัดตั้งเป็นคณะทำงาน	กำหนดให้คัดเลือกสมาชิกเครือข่ายจำนวน 36 คนต่อจังหวัด เข้าร่วมประชุมระดับภูมิภาค	กำหนดให้ผู้นำเครือข่าย 4 คน ร่วมกับ สมาชิกเครือข่าย 6 คน จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ เรื่องการรู้จักสิทธิของการเป็น ผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ให้กับประชาชนทั่วไปจำนวนไม่น้อยกว่า 50 คนต่อจังหวัด
คุณสมบัติ : - เป็นผู้นำชุมชนหรือบุคคลที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่ - มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ - มีวิสัยทัศน์และจิตอาสาที่อยากช่วยและอยากเปลี่ยนแปลงพัฒนาชุมชนรู้เท่าทันการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์	คุณสมบัติ : - มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ - มีวิสัยทัศน์และจิตอาสาที่อยากช่วยและอยากเปลี่ยนแปลงพัฒนาชุมชนรู้เท่าทันการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ - เปิดรับเทคโนโลยี และเข้าใจโซเชียลมีเดีย - ใช้งาน Facebook, TikTok,	คุณสมบัติ : ประชาชน เยาวชน ผู้สูงอายุ ที่มี ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

- เปิดรับเทคโนโลยี และเข้าใจ โซเชียลมีเดีย - ใช้งาน Facebook, TikTok, Line หรือแพลตฟอร์มอื่นได้ - มีความสนใจและพร้อมเข้าร่วม กิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม ของโครงการ	Line หรือแพลตฟอร์มอื่นได้ - สามารถเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน กับผู้นำเครือข่าย	
---	--	--

ตารางกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 : สัมมนากลุ่มย่อย (สำหรับผู้นำเครือข่าย)

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
1	กิจกรรมที่ 1: สัมมนากลุ่มย่อย (สำหรับผู้นำเครือข่าย)	22-23 ก.ค. 68	โรงแรมเซ็นทารา ไทฟ์ ศูนย์ราชการและคอน เวนชันเซ็นเตอร์ แจ้ง วัฒนะ	ผู้นำเครือข่าย 15 จังหวัด จังหวัดละ 4 คน

กิจกรรมที่ 2 อบรมสร้างเครือข่ายผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับภูมิภาค

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
1	อบรมสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับ ภูมิภาค ครั้งที่ 1	31 ก.ค-1 ส.ค. 68	โรงแรมทีนิตี บางกอก กอล์ฟ คลับ จังหวัดปทุมธานี	จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดนครปฐม • ผู้นำเครือข่าย 4 คน • สมาชิกเครือข่าย จำนวน 36 คน ต่อจังหวัด
2	อบรมสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับ ภูมิภาค ครั้งที่ 2	8-9 ส.ค. 68	โรงแรมเอสดีบลิว โฮเต็ล จังหวัดลพบุรี	จังหวัดลพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนครสวรรค์ • ผู้นำเครือข่าย 4 คน • สมาชิกเครือข่าย จำนวน 36 คน ต่อจังหวัด

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
3	อบรมสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับ ภูมิภาค ครั้งที่ 3	22-23 ส.ค. 68	โรงแรมเอสอาร์ เรสซิเดนซ์ จังหวัดเพชรบูรณ์	จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดพิจิตร • ผู้นำเครือข่าย 4 คน • สมาชิกเครือข่าย จำนวน 36 คน ต่อจังหวัด
4	อบรมสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับ ภูมิภาค ครั้งที่ 4	29-30 ส.ค. 685	โรงแรมแกรนด์ฟอร์จูน จังหวัดนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสตูล และจังหวัดพัทลุง • ผู้นำเครือข่าย 4 คน • สมาชิกเครือข่าย จำนวน 36 คน ต่อจังหวัด
5	อบรมสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคฯ เข้มแข็งระดับ ภูมิภาค ครั้งที่ 5	5-6 ก.ย. 68	โรงแรมเวลาดี จังหวัดนครพนม	จังหวัดนครพนม จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดสกลนคร • ผู้นำเครือข่าย 4 คน • สมาชิกเครือข่าย จำนวน 36 คน ต่อจังหวัด

กิจกรรมที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในระดับจังหวัดจัดกิจกรรมสัมมนาให้ความรู้แก่
ประชาชนในพื้นที่

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
1	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชน ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัด ปทุมธานี	• ผู้นำเครือข่าย 4 คนต่อจังหวัด
2	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชน ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัด นนทบุรี	• สมาชิกเครือข่าย 6 คนต่อจังหวัด
3	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัด นครปฐม	• ประชาชนในพื้นที่ 50 คนต่อจังหวัด

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
4	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์	
5	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดพิษณุโลก	
6	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิจิตร	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดพิจิตร	
7	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
8	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดลพบุรี	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดลพบุรี	
9	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดนครสวรรค์	
10	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครพนม	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดนครพนม	
11	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดบึงกาฬ	
12	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสกลนคร	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดสกลนคร	
13	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช	
14	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสตูล	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดสตูล	
15	สัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	แจ้งให้ทราบอีกครั้ง	พื้นที่ชุมชนจังหวัดพัทลุง	

ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

คัดเลือกบุคลากรตามกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ โดยกรอกแบบฟอร์มสมัคร ข้อมูลและรายละเอียดที่แสดงถึงความสามารถในการเป็นผู้นำเครือข่าย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกผ่านทางเว็บไซต์ <https://nbtc.go.th/bcp.consumerrights>

ช่องทางการติดต่อและประสานงาน

คุณรัตนภรณ์ เกื้อบุญ สามารถติดต่อได้ทางหมายเลขโทรศัพท์ 062-490-5551

อีเมล: Consumerrights.nbtc@gmail.com รวมถึงช่องทาง

Line ID: @408jeuhp